

Львівський національний університет імені Івана Франка

Кафедра міжкультурної комунікації та перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри міжкультурної
комунікації та перекладу

 А. Й. Паславська

“26” листопада 2019 року

СИЛАБУС

СВОЄРІДНОСТІ ВІРШОВОГО ПЕРЕКЛАДУ

Освітній ступінь Бакалавр

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.04 Германські мови та літератури

(переклад включно)

Освітня програма: Переклад (німецька мова)

Львів – 2019 рік

Силабус курсу «Своєрідності віршового перекладу»

2019/2020 навчального року

Назва курсу	Своєрідності віршового перекладу
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет іноземних мов, кафедра міжкультурної комунікації та перекладу
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань <i>03 Гуманітарні науки</i> Спеціальність <i>035 Філологія</i> Спеціалізація <i>035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)</i> Освітня програма: <i>Переклад (німецька мова)</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я, по батькові	Бораківський Любомир Адамович
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри міжкультурної комунікації та перекладу Львівського національного університету імені І. Франка
Місце роботи	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра міжкультурної комунікації та перекладу
Електронна адреса	lyubomyr.borakovskyy@lnu.edu.ua
Сторінка викладача	http://lingua.lnu.edu.ua/employee/borakovskij-lyubomyr-adamovych

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Час	Щопонеділок, 10.10-11.30
Місце	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра міжкультурної комунікації та перекладу (м. Львів, вул. Університетська, 1, каб. 417)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Сторінка курсу	https://lingua.lnu.edu.ua/department/mizhkulturnoji-komunikatsiji-ta-perekladu
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Своєрідності віршового перекладу» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 035 Філологія для освітньої програми ОС «бакалавр», яка викладається в 8 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Мета курсу – з теоретичної та практичної перспективи охопити головні особливості перекладу поетичних творів з

	німецької мови українською і навпаки. У рамках курсу розглядаються основні теоретичні підходи до аналізу поетичного твору, його інтерпретації та визначення мовно-стилістичних особливостей з метою його подальшого відтворення іноземною мовою. З порівняльної точки зору подаються різні підходи до виконання перекладу, аналізуються їхні переваги та недоліки. Усі здобуті теоретичні знання закріплюються на практичних заняттях шляхом аналізу наявних перекладів та виконання власних перекладів. Основне <i>завдання</i> курсу – це навчити студентів аналізувати поетичні твори, навчити правильно обирати перекладацькі стратегії для перекладу віршів і навчити оцінити якість здійсненого перекладу.
Література для вивчення дисципліни	<i>Основна</i> 1. Braun, M. Die deutsche Gegenwartsliteratur : eine Einführung / Michael Braun. – Köln; Wien [u.a.] : Böhlau , 2010. 2. Burdorf, D. Einführung in die Gedichtanalyse. – Stuttgart : Metzler, 1997. 3. Frank, H. J. Wie interpretiere ich ein Gedicht? Eine methodische Anleitung. – Tübingen : A. Francke, 1998. 4. Kautz, Ulrich. Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens. München: Iudicium und Goethe Institut, 2002. 5. Lwiw. Literarischer Reiseführer / Paslawska A., Vogel T. – Lwiw : VNТL–Klasyka, 2017. 6. Paslawska A., Vogel T., Woldan A. (Hrsg.). Vivere memento! Anthologie deutschsprachiger Werke von Ivan Franko. – Lwiw : VNТL–Klasyka, 2016. 7. Schwester, leg die Flügel an. Frauenstimmen aus der Ukraine / Alla Paslawska, Hildegard Kainzbauer, Alois Woldan. – Lwiw : VNТL-Klasyka, 2019. 8. Зорівчак Р.П. Відтворення семантико-стилістичних функцій фразеологічних порівнянь у поетичному перекладі (На матеріалі англomовних перекладів поетичних творів Т. Г. Шевченка) // Теорія і практика перекладу: Республ. міжвід. наук. зб. – 1980. – Вип.3. – С.45-55. 9. Коломієць О. О. Структурно-семантичний аналіз першотвору як необхідний етап поетичного перекладу // Теорія і практика перекладу : Республ. міжвід. наук. зб. – 1980. – Вип.3. – С.85-88. 10. Назаркевич Х.Я. Основи перекладознавства в 2 ч. Ч. 1 : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 298 с. 11. Хрустовська О. П. Ранні твори Г.Гейне в перекладах Лесі Українки // Теорія і практика перекладу : Республ. міжвід. наук. зб. – 1980. – Вип.3. – С.88-92. <i>Додаткова</i> 1. Best J., Kalina S. Übersetzen und Dolmetschen. – Tübingen, Basel: A. Francke Verlag, 2002.

	2. Hönig H. G. Konstruktives Übersetzen. – Tübingen: Stauffenburg, 2010. – 196 S. Snell-Hornby M., Hönig H. G., Kußmaul P., Schmitt P. A. (Hgg.). Handbuch Translation. – Tübingen: Stauffenburg, 1999. 3. Übersetzen und Dolmetschen. Modelle, Methoden, Technologie / Hrsg. Klaus Schubert. Tübingen: Narr Verlag, Band 4/1, 2003. <i>Интернет-ресурси</i> 1. Gedichtanalyse schreiben: https://wortwuchs.net/gedichtanalyse/ 2. Beispiele der Gedichtanalyse: https://www.schreiben.net/artikel/gedichtanalyse-schreiben-struktur-beispiele-tipps-800/ 3. До питання відтворення жанру в поетичному перекладі: http://oldconf.neasmo.org.ua/node/3073
Тривалість курсу	Один семестр (8), 90 год.
Обсяг курсу	Загальна кількість годин – 90. 20 години аудиторних занять, з них 10 годин лекцій, 10 годин практичних занять. 70 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде <i>знати</i>: • основні моделі інтерпретації поетичних текстів; • принципи побудови поетичних текстів; • головні структурні особливості поетичних творів в німецькій та українській літературних традиціях; • принципи лінгвістичного, літературознавчого та перекладознавчого аналізу віршів; • головні перекладацькі стратегії для вдалого перекладу поетичного твору. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде <i>вміти</i>: • застосовувати на практиці здобуті теоретичні знання з аналізу та перекладу поезії; • правильно проаналізувати ліричний твір, визначити його структурні, композиційні та мовно-стилістичні особливості; • при перекладі правильно обрати перекладацькі стратегії з метою відтворення усіх особливостей поетичного твору мовою перекладу, зокрема його комунікативно-прагматичних параметрів та мовно-стилістичних особливостей.
Ключові слова	Переклад поезії, віршовий переклад, переклад лірики.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять і консультацій, виконання самостійної роботи для кращого розуміння тем.
Теми	Згідно зі СХЕМОЮ КУРСУ (додається)
Підсумковий контроль	Залік в кінці семестру Виставляється автоматично на підставі врахування поточної успішності протягом семестру та виконаної самостійної роботи.

Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін: «Перша іноземна мова (німецька)», «Українська мова», «Вступ до літературознавства», «Теорія перекладу», достатніх для сприйняття категоріального апарату в рамках дисципліни «Своєрідності віршового перекладу».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Під час викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на: - формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності і відповідальності за навчальну працю; - забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного й пошукового характеру); - методи, пов'язані з контролем за навчальною діяльністю студентів. Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню наступні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження, практичне заняття, індивідуальні завдання, інтерактивні методи у формі презентацій.
Необхідне обладнання	Студенти використовують технічні засоби та програмне забезпечення під час підготовки до практичних занять з метою пошуку необхідної інформації до конкретної теми, а також під час виконання індивідуальних завдань. Для проведення аудиторних занять потрібні ноутбук і проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Після завершення курсу студент/ка отримує оцінку за залік на основі оцінок, які він/вона отримав/ла за відповіді на практичних заняттях. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • практичні заняття: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50 балів; • дві модульні контрольні роботи: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20 балів (2 x 10); • відвідування аудиторних занять: 10% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 10 балів; • самостійна робота: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20 балів. Залік оформляється шляхом сумування одержаних студентом балів за усі види навчальної діяльності. Підсумкова максимальна кількість балів – 100 балів. Шкала оцінювання модульної контрольної роботи

Кількість балів	% правильних відповідей
10	100 – 96
9	95 – 91
8	90 – 86
7	85 – 81
6	80 – 76

5	75 – 71
4	70 – 66
3	65 – 61
2	60 – 56
1	55 – 51
0	50 і менше

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення дисципліни «Своєрідності віршового перекладу». Зміст СРС з дисципліни «Своєрідності віршового перекладу» складається з таких видів роботи: опрацювання теоретичних основ прослуханого матеріалу; підготовка до практичних занять; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом і пошук додаткової інформації щодо окремих питань курсу (індивідуальне завдання: представлення здійсненої роботи у формі презентації); тренування перекладацьких навичок на основі вільного вибору матеріалів; підготовка до контрольних робіт. Очікується, що протягом семестру кожен студент представить викладачеві щонайменше 2 роботи, передбачені планом на самостійне виконання.

Академічна доброчесність: Очікується, що кожен студент повинен самостійно готуватися до практичних занять та вирішувати індивідуальні завдання, обдумувати та викладати власну аргументацію своєї правової позиції. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману; у разі незарахування роботи, студент, в узгодженні з викладачем строки, повинен повторно виконати письмову роботу та подати її викладачу для оцінювання.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Викладач фіксує неявку студента на аудиторне заняття, що вважається академічною заборгованістю, яку студент повинен відпрацювати в межах затвердженого графіка консультацій у викладача або в інший узгоджений з викладачем час. Відпрацювання полягає у перевірці підготовки студентом тих завдань, які опрацьовували на занятті, на якому студент був відсутній.

	Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на практичних заняттях та за виконання індивідуальних завдань (самостійна робота). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Питання до заліку	1. Лірика як рід літератури, її особливості. 2. Ритмічна структура вірша. 3. Змістова та композиційна структура вірша. 4. Мовно-лексичні, стилістичні та синтаксичні конструкції і фігури у поезії. 5. Відмінності поміж німецькою та українською поезіями. 6. Перекладацькі стратегії при перекладі поезії. 7. Питання неперекладності. 8. Мелодика поетичного твору. 9. Головні представники німецькомовної лірики. 10. Німецькі переклади української лірики.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

2019/2020 н. р., семестр 8

Дата	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Література	Завдання, год.	Термін виконання
	Змістовий модуль 1. Поетичний твір як явище і його особливості				
12.03.20	Тема 1. Лірика як рід літератури. Художні та структурні особливості поетичного твору.	лекція	Основна 1 , с. 141 – 152; 2 , с. 1 – 22; 3 , с. 13 – 20. Інтернет-джерела.	Тема 1 (14 годин) Опрацювати творчість одного із німецьких поетів на вибір (збірки, тематика, особливості творів)	19.03.20
19.03.20	Різновиди поетичних творів та їхні особливості. Спільні та відмінні риси української та німецької поезії.	практичне заняття			
26.03.20	Тема 2. Інтерпретація поетичного твору як передумова для його перекладу.	лекція	Основна 1 , с. 152 – 177; 2 , с. 135 – 163; 3 , с. 81 – 90. Інтернет-джерела.	Тема 2 (14 годин) Знайти та проаналізувати щонайменше чотири вірші, різні за жанром та тематичним спрямуванням, типові для того чи іншого літературного напрямку. Результати представити на практичному занятті.	02.04.20
02.04.20	Принципи інтерпретації вірша – основні техніки та стратегії	практичне заняття			
	Змістовий модуль 2. Теоретичні засади та практичні методи перекладу поезії				
09.04.20	Тема 3. Переклад класичної поезії. Теорія збереження форми чи/та змісту.	лекція	Основна 2 , с. 54 – 69; 3 , с. 51 – 68; 4 , 51 – 55; 6 , с.	Тема 3 (14 годин) Здійснити порівняльний аналіз двох поетичних	16.04.20

			189 – 195. Інтернет-джерела	перекладів Івана Франка, здійснити власний переклад, критично його оцінити.	
16.04.20	Передача віршового розміру та рими.	практичне заняття			
23.04.20	Тема 4. Переклад творів сучасної німецької та української лірики	лекція	Основна 1 , с. 159 – 177; 2 , с. 163 – 214; 7 , с. 199 – 205. Інтернет-джерела	Тема 4 (14 годин) Здійснити порівняльний аналіз двох поетичних перекладів сучасних авторів з Німеччини, Австрії та України, здійснити їх власний переклад, критично його оцінити.	30.04.20
30.04.20	Особливості перекладу неримованих творів з німецької мови українською і навпаки.	практичне заняття			
7.05.20	Тема 5. Поняття переспіву. Проблема неперекладності та наслідування.	лекція	Основна 4 , с. 118 - 138; 3 , с. 68 – 77; 5 , с. 157; 7 , с. 278 – 280. Інтернет-джерела	Тема 5 (14 годин) Здійснити переклад двох поетичних творів за власним вибором, обґрунтувати свій вибір, провести ґрунтовних мовно-стилістичний та смисловий аналіз, представити власні переклади, дати їм критичну оцінку.	14.05.20
14.05.20	Переклад особливих фігур віршованого твору – звуконаслідування, метафорики, фразеології, інтертекстуальності.	практичне заняття			